

## 4.6 Hvad er styrkerne og svaghederne ved kvantitative undersøgelser?

Den største fordel ved kvantitativ metode er, at du ret nemt får et stort datamateriale. Desuden kan de indsamlede data nemt kombineres i krydstabeller for på den måde nemmere at se mønstre og sammenhænge mellem variable. Modsat i den kvalitative undersøgelse vil svarene typisk være mere *overfladiske*, og man vil kun i sjældnere tilfælde kunne udtale sig om, hvorfor respondenterne har bestemte holdninger. Det vil sige, at egentlige årsagssammenhænge ikke vil være mulige at konstatere alene ved kvantitative undersøgelser. Derfor kombineres kvantitative og kvalitative undersøgelser ofte ved videnskabelige undersøgelser.

Man skal også være varsom med at drage konklusioner, hvor man slutter fra generelle mønstre til adfærd eller holdninger hos enkeltpersoner, for eksempel: „Han er overvægtig, fordi hans forældre ingen uddannelse har.“

Kvantitative undersøgelser er nemme at gentage. Laver man undersøgelser lokalt på skolen af rygevaner eller motionsvaner eller holdninger til indvandring, kan disse gentages år efter år, og man vil efterhånden opbygge et større datamateriale, som samtidig viser en udvikling over tid.

Kvantitative undersøgelser giver et omfattende datamateriale, og hvis stikprøven er repræsentativ, kan der generaliseres, hvilket medierne er meget glade for. Det er ulig meget nemmere at omsætte resultaterne af kvantitative undersøgelser til overskrifter i medierne, lige-

som de spiller en langt større rolle end kvalitative undersøgelser i forbindelse med politiske beslutningsprocesser – enten som baggrundsmateriale eller i forbindelse med evalueringer – effektmålinger – af eksisterende lovgivning. Det gælder for eksempel i forbindelse med adfærdsændring blandt kontanthjælpsmodtagere som konsekvens af stramninger (kontanthjælpsloft) eller virkninger på arbejdsudbuddet af skattelettelser. Det er også den største ulempe: at især spørgeskema-baserede kvantitative undersøgelser kan misbruges til at få de svar, man ønsker.

Fordele og ulemper ved kvantitativ og kvalitativ metode er systematiseret på side 127-128.

## 5.5 Hvad er styrkerne og svaghederne ved interviews og kvalitativ metode?

Den største *fordel* ved interviews er, at man kan opnå en dybere forståelse af det fænomen, man undersøger. Det er dermed muligt at se nuancer og forstå på en måde, som ikke havde været muligt ved et kvantitativt studie. Særligt er det en styrke, når det drejer sig fænomener, der kan være vanskelige at måle, for eksempel sociale relationer eller kultur. Brug af kvalitativ metode kan også give en bedre forståelse af politiske holdninger, som illustreret i dette kapitel.

Kvalitativ metode gør det muligt at tilpasse sin undersøgelse undervejs på en anden måde end ved en kvantitativ undersøgelse. Det kan du for eksempel gøre ved at stille uddybende spørgsmål i selve interviewet. Interaktionen mellem interviewer og interviewperson åbner for muligheden for at udforske dele af emnet, man ikke havde overvejet på forhånd, men som måtte opstå i selve interviewsituationen. Det er også muligt at udvide sin undersøgelse med et ekstra interview, hvis man kan se, at det er nødvendigt for at styrke undersøgelsens konklusion.

Omvendt er der naturligvis også *ulemper* forbundet med interviews. Kvalitativ metode har været beskyldt for ikke at være lige så videnskabelig som kvantitativ metode. Dog er det vigtigt at huske, at videnskabelighed ikke afhænger af, om du bruger den ene eller anden metode. Vi kan stille de samme krav til undersøgelsens fremgangsmåde om systematik, åbenhed, validitet og reliabilitet, uanset om undersøgelsen er kvalitativ eller kvantitativ (se kapitel 8 om forskningskriterier).

Det er vanskeligt at generalisere ud fra kvalitativ metode, idet der er tale om ét enkelt eller få interviews. Hvis man skal generalisere til en større gruppe, så er kvantitativ metode mere hensigtsmæssig.

Et af de vigtigste principper i et godt metodeafsnit at være eksplicit om, *hvad du gør og hvorfor*. Det gælder gennem hele processen, fra du operationaliserer teorien, til du farvekoder og samler op i et display. En af de mest almindelige kritikker af kvalitativ metode er nemlig, at undersøgelsen kan mangle gennemsigtighed, så det er vanskeligt at vide, hvordan du er nået frem til dine resultater. Derfor skal du huske at forklare det til din læser undervejs. Brug skemaet i kapitel 8 til at overveje styrker og svagheder i din undersøgelse. Hvis du gør brug af de overvejelser, så er du godt på vej til en redelig, dvs. god videnskabelig undersøgelse, hvor du får begrundet dine til- og fravalg.

**Figur 5.18.** Sammenligning af kvantitativ og kvalitativ metode

|                                            | Kvantitativ metode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Kvalitativ metode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Hvordan bruger man metoden?</b>         | <p>Det mest almindelige er at lave en spørgeskemaundersøgelse. De personer, man spørger, er en stikprøve, og man ønsker efterfølgende at generalisere til hele populationen.</p> <p>Personer i spørgeskemaundersøgelsen vælges enten tilfældigt eller systematisk, så stikprøven er repræsentativ i forhold til populationen.</p> <p>I nogle tilfælde kan man lave registerundersøgelser og dermed få indblik i hele populationen.</p> <p>Man kan også gøre brug af andres kvantitative undersøgelser, for eksempel i Statistikbanken, og bruge dem i sit eget projekt.</p> <p>Observationer kan også være kvantitative, for eksempel ved optælling af bestemte butikker, parabler i et boligområde eller lignende.</p> | <p>Det mest almindelige er at lave interviews med personer én ad gangen. Alternativt kan man lave et fokusgruppeinterview med flere personer på én gang.</p> <p>Man vælger interviewpersoner alt efter, hvem der kan give bedst indsigt. Det er ikke hensigten at generalisere ud fra de enkelte interviews, men at opnå en mere nuanceret forståelse.</p> <p>Man kan også lave observationer, det vil sige feltstudier, hvor man systematisk betragter sine omgivelser og selv interagerer med dem i større eller mindre grad. Det kunne for eksempel være en bydelsanalyse på en studietur eller et studie af, hvordan drenge og piger opfører sig i en matematiktide.</p> <p>Desuden kan man bruge kvalitativ metode til at analysere tekstmateriale (ikke fiktion), for eksempel ved en kategorisering af en tekst eller en diskursanalyse.</p> |
| <b>Hvilken type spørgsmål stiller man?</b> | <p>I en spørgeskemaundersøgelse stiller man lukkede spørgsmål med et begrænset antal svarmuligheder, der også er lukkede. Det gør man for at kunne kvantificere besvarelserne efterfølgende og lave beregninger på dem.</p> <p>De spørgsmål, man stiller, beror på en operationalisering af eksempelvis en teori eller en hypotese med en bestemt forventning om, hvad resultatet vil være. Det er vigtigt at lave en grundig operationalisering for at sikre undersøgelsens validitet.</p>                                                                                                                                                                                                                             | <p>Ved kvalitative interviews stiller man åbne spørgsmål på baggrund af en spørgeguide. Metoden er mere fleksibel end kvantitativ metode, fordi man undervejs kan bytte rundt på rækkefølgen eller stille nye spørgsmål, der måtte være relevante.</p> <p>Spørgsmålene i spørgeguiden beror også på en operationalisering, og en grundig operationalisering sikrer undersøgelsens validitet.</p> <p>Ved observationer laver man åbne kategorier, som man ser efter i sit feltstudie, og der er også her mulighed for at tilpasse undervejs. Operationaliseringen til observationer skal også være grundig.</p>                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Hvordan bearbejder man data?</b>        | <p>Man bearbejder data for eksempel fra sin spørgeskemaundersøgelse ved at tælle sammen og lave beregninger. For eksempel kan man lave procentberegning og opstille i tabeller og lave grafiske præsentationer af resultaterne.</p> <p>Desuden kan man lave uafhængighedstest for at undersøge, om der for eksempel er forskel på, hvordan mænd og kvinder stemmer. Eller man kan beregne statistisk usikkerhed.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>Først transskriberer man sine interviews eller dele af dem. Derefter opstiller man hoved og underkoder, og farvekoder sit tekstmateriale i relevante kategorier. Til sidst samler man trådene i et display, der sikrer, at man konkluderer på de erfaringer, man har gjort sig i sit interview.</p> <p>Fremgangsmåden er den samme ved observation, hvor man kategoriserer sit forskelligartede materiale med billeder, lyd og noter og samler trådene i et display.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

>>

|                                      | Kvantitativ metode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kvalitativ metode                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Hvilke styrker har metoden?</b>   | <p>Kvantitative undersøgelser største styrke er, at man kan generalisere resultaterne til hele populationen, såfremt stikprøven ikke er skævt. Det vil sige, at man skal huske at gøre sig overvejelser om sin undersøgelses repræsentativitet (ligner personerne i stikprøven personerne i populationen?).</p> <p>Desuden giver talmaterialet et godt overblik over for eksempel danskernes holdning til et bestemt emne.</p> <p>Kvantitativ metode har en stærk reliabilitet, da forskeren (dig) ikke spiller en aktiv rolle i selve indsamlingen af data, men personerne selv udfylder spørgeskemaer på computere eller i telefonen.</p> <p>Validiteten i kvantitative undersøgelser afhænger af operationaliseringerne.</p> | <p>Kvalitativ metodes største styrke er, at den giver en særlig dybde og forståelse for nuancer i synspunkter, politiske holdninger og oplevelser. Desuden kan du undervejs tilpasse undersøgelsen, efterhånden som du bliver klogere. For eksempel kan du stille opfølgende spørgsmål i et interview – det kan man ikke i en spørgeskemaundersøgelse. Man kan også gøre sig nye erfaringer i observationer og udvide kategorierne undervejs.</p> <p>Validiteten i kvalitative undersøgelser afhænger af operationaliseringerne og er derfor ikke dårligere end i kvantitativ metode.</p>        |
| <b>Hvilke svagheder har metoden?</b> | <p>Kvantitativ metode giver ikke samme indsigt og forståelse som kvalitativ metode. En persons holdninger kan i kvantitativ fremstilles mere firkantet end ved brug af kvantitativ metode. Det skyldes, at der ikke er fleksible kategorier til rådighed.</p> <p>Spørgsmålenes formuleringer har stor betydning for de svar, man får i sin undersøgelse, og det er derfor vigtigt, at de ikke er manipulerende.</p> <p>Det kan være vanskeligt at indsamle tilstrækkeligt med svar til at kunne generalisere ud fra sin spørgeskemaundersøgelse.</p>                                                                                                                                                                            | <p>Man kan ikke generalisere ud fra kvalitativ metode, idet man ofte kun interviewer én eller få personer. Det samme gælder for observationer.</p> <p>Desuden spiller forskeren (dig) en mere aktiv rolle i undersøgelsen, hvilket kan gøre det svært for andre at gennemføre en tilsvarende undersøgelse og nå frem til de samme resultater. Derfor bliver reliabiliteten udfordret.</p> <p>Hvis du imidlertid sikrer, at undersøgelsen er systematisk og laver et godt metodeafsnit, hvor du beskriver, hvad du gør og hvorfor, så er reliabiliteten i kvalitative undersøgelser udmærket.</p> |

## OPSUMMERING

### 1. Hvordan forbereder man sin interviewundersøgelse?

Først skal du afklare, om du arbejder deduktivt eller induktivt. Din tilgang har betydning for, hvilken type interviews du skal lave: Struktureret, semi-struktureret eller ustruktureret. Du skal desuden vælge mellem at lave individuelle interviews eller fokusgruppeinterviews, og hvem du vil interviewe, hvor mange du vil interviewe, og hvordan du kommer i kontakt med dem.

Før du kan gå i gang med at indsamle data, skal du operationalisere dine teoretiske spørgsmål, så de kan forstås af almindelige mennesker. Det munder ud i din spørgeguide.

### 2. Hvordan gennemfører man sin interviewundersøgelse?

I det gode interview er det interviewpersonen, der taler mest. Du skal lytte og stille opfølgende spørgsmål. Du skal starte interviewet med en *briefing* og slutte af med en *debriefing*. Husk at dokumentere interviewet enten med en lydoptagelse, noter eller lignende – efter klar aftale med interviewpersonen.